

Utviklingsplan for landbruket i Midt-Gudbrandsdal

2019 - 2022

FORORD

Småbrukarlaga, bondelaga og skogeigarlaga i Midt-Gudbrandsdal er opptatt av å utvikle landbruket i regionen. Difor har vi utarbeidd denne planen som skal vere eit reiskap nettopp for å utvikle landbruket.

Vi meiner at kompetanse, samarbeid og omdøme, rekruttering og gode møteplassar er viktige stikkord når vi skal utvikle landbruket, og vi har vald dette som satsingsområde i planen.

Primærnæringsutvalet i Midt-Gudbrandsdal er ansvarleg for oppfølging av planen, og vi vil prioritere og gjennomføre tiltak i planen for kvart år i planperioden. Primærnæringsutvalet er eit samarbeidsorgan for faglaga i landbruket og er sett saman av representantar frå bondelaga, småbrukarlaga og skogeigarlaga i Midtdalen.

Landbruket i Midt-Gudbrandsdal har hatt sin eigen plan sidan 2005. Dette er den fjerde i rekka, og gjeld for perioden 2019–2022.

Samarbeid er som sagt viktig for å få til utvikling, og nettopp difor ønskjer vi innspel, engasjement og støtte i arbeidet med å gjennomføre tiltak i planen. Ta gjerne kontakt med ein av oss om du har idear eller tankar rundt utvikling av landbruket i Midtdalen!

Sør-Fron, 25. oktober 2018

Marthe Dypdalen
Nord-Fron Bondelag

Ola Kjørstad
Sør-Fron Bonde- og småbrukarlag

Pål Borgen
Ringebu-Fåvang Skogeierlag

Jan Karenstuen
Nord-Fron Bonde- og småbrukarlag

Ole Brandvold
Fron Skogeigarlag

Kjell Arne Kaus
Ringebu Bondelag

Foto framside: Graslauk (Anne Berit Grاسبakken)

1. MOGLEGHEITER OG UTFORDRINGAR

1.1 Moglegheiter

Tradisjonelt landbruk med profesjonelle bønder er fundamentet som gjev gode moglegheiter for både vareproduksjon og tenesteproduksjon. Vi har ressursar som kombinert med tradisjonar og kunnskap gjer det mogleg både å utvikle tradisjonelt landbruk og bygdenæringar, t.d. med utgangspunkt i utmark og skog, seterdrift, bygningar, husdyr, råvarer og kultur.

Oppland fylkeskommune har tilbod om agronomutdanning for vaksne, den såkalla «vaksenagronomen», og interessa frå Midtdalen har vore god. Kompetanse er viktig for å utvikle landbruksnæringa.

1.2 Utfordringar

Landbruket blir først og fremst styrt av den nasjonale landbrukspolitikken. Utvikling av landbruket i Midt-Gudbrandsdalen er avhengig av dei rammevilkåra som blir fastsett av regjering og Storting. Døme på utfordringar kan vere jordvernpolitikk, vernepolitikk, rovviltforvaltning og tilskotsordningar. I tillegg til rammevilkår, kan mangel på langsiktighet i politikken vere ei utfordring. Det er viktig å ha gode alliansar som arbeider for landbruksnæringa for å påverke sentrale myndigheiter.

I Midtdalen kan vi sjå utfordringar med færre gardbrukarar, svakare fagmiljø, og rekruttering nye til næringa.

Ei anna utfordring er klimaendringar som fører til både flaum og tørke i større grad enn tidlegare. Vi har dei siste åra hatt både fleire store flaumar og tørke i Midtdalen, som har øydelagt avlingar, jorde, vegar m.m.

2. MÅL FOR LANDBRUKET I MIDT-GUDBRANDSDAL

I Midt-Gudbrandsdalen skal vi ha eit offensivt landbruk der primærlandbruket utgjer grunnlaget. Vi vil vidareutvikle landbruksnæringa, utnytte lokale ressursar og bygge alliansar for å oppretthalde busetting, sysselsetting, produksjon og rekruttering.

Å jobbe for eit godt samhald i næringa er spesielt viktig i vanskelege tider.

3. SATSINGSOMRÅDE

For å nå målet er det plukka ut fire satsingsområde:

1. Kompetanse – vi treng kompetanse, både innafør primærlandbruket og nye næringar, for å produsere/levere kvalitetsvarer og -tenester som forbrukaren vil ha, og for å skape ein best mogleg økonomi i produksjonane.

2. Samarbeid og omdøme – gjennom samarbeid både i og utanfor næringa kan vi skape utvikling, og saman med andre blir vi sterke. Vi treng gode alliansepartar og samarbeidspartar for å skape god utvikling og godt omdøme. Vi må kommunisere verdien av landbruket.
3. Rekruttering – vi treng rekruttering av unge/nye bønder for å sikre vidare drift og utvikling av landbruksnæringa.
4. Skape gode møteplassar – både fagleg og sosialt, for å styrke fagmiljø og framtidstru. Spesielt viktig i vanskelege tider som etter flaum, tørke, rovdyrangrep m.m.

4. TILTAK

Under er det lista opp aktuelle tiltak – i stikkordsform – knytt til kvart einskild satsingsområde. Lista er ikkje uttømmende, og det er ikkje gjort noko prioritering.

SATSINGSOMRÅDE	TILTAK
1. Kompetanse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marknadsføre tilbodet om «vaksenagronom» overfor gardbrukarar og potensielle gardbrukarar 2. Markere dei som gjennomfører naturbruksutdanning på vidaregåande og «vaksenagronom» 3. Arrangere fagdagar/markdagar/studieturar/kurs med aktuelle tema 4. Gje tilbod om lokal mentorordning til nye bønder.
2. Samarbeid og bygge omdøme	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bygge allianse med regionrådet og lokalpolitikarar ved t.d. å invitere dei på gardsbesøk, informere på møte m.m. 2. Bygge allianse med reiselivet 3. Samarbeide med Midt-Gudbrandsdal Næringsforening om felles interesser 4. Samarbeide med landbrukskontora om aktuelle tiltak 5. Bruke media for å syne fram det positive i næringa 6. Delta via faglaga i ulike arrangement og møte
3. Rekruttering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bidra til samlingar m.m. for nye/unge bønder 2. Bidra til arrangement for ungdom for å vekke interessa for landbruk 3. Tilby mentorordning for nye bønder
4. Skape gode møteplassar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arrangere fagdagar/markdagar/studieturar/kurs med aktuelle tema

5. OPPFØLGING AV PLANEN

Primærnæringsutvalet har som hovudoppgåve å følgje opp *Utviklingsplan for landbruket i Midt-Gudbrandsdal 2019 – 2022*. Fylkesmannen si regionstilling i Midt-Gudbrandsdal er sekretær for utvalet og kan koordinere arbeidet med planen. Primærnæringsutvalet har kvart år ansvar for å prioritere eit eller fleire tiltak frå planen og gjennomføre dette.